

THEATER Discordia beziet belangrijke vrouwen uit ander gezichtshoek

'Zijn vrouwen anders dan mannen?'

Kun je iemand anders echt kennen? Hoe is het om als acteur in de huid van een iemand anders te kruipen? Zijn vrouwen anders dan mannen? Hoeveel DNA hebben we gemeenschappelijk? Het toneelstuk 'Weiblicher Akt 13: De ander (v.)' is 8 maart te zien in de Schuur.

Margriet Prinssen

Haarlem ■ In deel dertien van de 'Weiblicher Akt' gaat Maatschappij Discordia op zoek naar: wie of wat is de ander? Vanuit het perspectief van de vrouw, dat spreekt vanzelf.

In de reeks 'Weiblicher Akt' bekijkt Discordia belangrijke vrouwen uit de (culturele) geschiedenis vanuit een andere blik. Een vrouwelijke blik, een open blik, een blik vol mededogen, herkenning en empathie.

Waar komt het idee voor de reeks eigenlijk vandaan, vraag ik de spelers van Maatschappij Discordia, Miranda Prein, Annette Kouwenhoven – de vaste kern van Discordia, naast geestelijk vader Jan Joris Lamers en Matthias de Koning – en gastspeler Zephyr Brüggén?

Het is begonnen in 2011, vertelt Kouwenhoven: „Eigenlijk bij toeval ontstaan omdat Miranda en ik zin hadden om wat andere dingen uit te proberen, met z'n tweeën, los van de mannen. Het begon heel klein, in de

Kikker in Utrecht. Onze eerste voorstelling speelden we daar voor acht mannen, mogelijk omdat de term 'Weiblicher Akt' in Duitse musea wordt gebezigd voor 'vrouwelijk naakt'. Ze vonden het overigens wel leuk gelukkig.”

Subjectieve blik

Prein vult aan: „Heel organisch is dat van 'een beetje freewheelen' al snel omgeslagen in het idee een voorstelling te maken over personen of personages die belangrijk zijn voor ons en dan bekeken met vrouwenogen, vanuit onze hoogstpersoonlijke en subjectieve blik.”

Kouwenhoven: „Als je de toneelliteratuur bekijkt, komen vrouwen er natuurlijk bekaaid af. Lady Macbeth heeft maar weinig tekst in Shakespeares klassieker en vaak sterven de heldinnen, zonder dat we veel van hen te weten zijn gekomen, zoals in 'La Dame aux Camélias' of in Anna Karenina'. Wat dachten die vrouwen eigenlijk zelf, hoe voelden ze zich? We zijn langzaam maar zeker ook steeds meer gaan schrijven over wie we zelf zijn en hoe we onszelf voelen als het gaat om de liefde en andere grote levenskwesities.”

De ander

Prein: „Na twaalf afleveringen hadden we behoefte het meer filosofisch aan te pakken: de vrouw wordt vaak gezien als 'de ander', waarbij de man dan staat voor 'het normale'. Dat zie je in de literatuur maar ook in andere geleidingen van de maatschappij. Natuurlijk is er de laatste jaren ook steeds meer aandacht voor diversiteit – hoe komen we uit onze 'witte bubbel'? – en voor andere klassen en

Annette Kouwenhoven, Miranda Prein, Jan Joris Lamers en Zephyr Brüggén.

FOTO SOFIE KNIJFF

“
We kwamen er
achter dat de
ander in jezelf
zit

Zephyr Brüggén

culturen. Ook vanuit toneelspelersperspectief is het thema 'de ander' interessant: wat gebeurt er als je je 'met huid en haar' in een rol stort? In hoeverre kun je de ander ooit werkelijk kennen? In hoeverre ken je jezelf?”

In de voorstelling wordt op geestige wijze gespeeld met dat gegeven. Zo stelt iemand voor 'elkaar' te spelen: Annette speelt Miranda en die speelt Zephyr. Dat stuit op de nodige problemen. Overigens is er wel degelijk een man betrokken bij de voorstelling, vanuit de zijkant: Jan

Joris Lamers. Hij doet de techniek, verleent hand- en spandiensten en leest een fragment voor uit 'Huis Clos' van Sartre, van wie de meest bekende uitspraak luidt: 'De hel, dat zijn de anderen.'

Geestige verwijzing

Bovendien levert Lamers geregeld nieuwe tekstpassages af bij de actrices, tot stand gekomen met behulp van ChatGPT. Het is een geestige verwijzing naar de hedendaagse revolutie in het denken over de kunstenaar als autonoom creatief individu.

Brüggén: „Tijdens het maken zijn we erachter gekomen dat 'de ander' eigenlijk in jezelf zit.” Zij is verreweg de jongste van de drie vrouwen en al lang 'fan' van Discordia: „Op mijn zestiende ging ik voor het eerst naar een voorstelling van Discordia en ik vond het meteen vet. Ik heb in Amsterdam de regieopleiding gedaan en hen beter leren kennen. Het klikte gewoon. Het is een onderwerp waar je eindelijk mee bezig kunt zijn, nog steeds denk ik elke dag: 'Dit zou interessant zijn voor de voorstelling.' Het onderwerp raakt aan zoveel thema's. Ik vind het

Programma

Maatschappij Discordia, 'Weiblicher Akt 13: De ander (v.)', Van en met: Annette Kouwenhoven, Miranda Prein, Zephyr Brüggén en in een speciale rol Jan Joris Lamers, Te zien: Schuur, 8 maart, Meer info: discordia.nl

heerlijk op zo'n zoekende manier aan een voorstelling te werken, ik leer veel van hen. En drie mensen op toneel werkt spannender dan een duo of een kwartet, omdat je steeds wisselende posities ten opzichte van de twee anderen inneemt.”

Voor de twee vaste Discordianen is het ook een verrijking, zegt Kouwenhoven. „Miranda en ik zijn het nooit over alles eens, maar Zephyr voegt iets toe wat de eventuele misverstanden tussen ons vlot trekt.” Prein lacht: „Zij haalt de ander in ons naar boven.”

advertentie

